Přítel Lidu

neodcislý časopis

...Založen roku 1890....

Entered at the Post Office of Wilber as Second Class Matter.

J. A. HOSPODSKÝ

.....redaktor a vydavatel.....

Předplatné na rok $1.50.

OHLÁŠKY

jako: blahopřání, úmrtí, poptávky atd čítáme 50ctů palec a uveřejníme je pouze tehdy, zda jsou peníze přiloženy. Ceny ohlášek stálých oznámíme na požádání. Peníze zasílány buďtež v poštovních poukázkách nebo registrovaných dopisech. Za dopisy neregistrované a peníze obsahující nejsme zodpovědni.

Kvitance na zaslané poukázky se nezasýlají.

Všechna menší oznámení, blahopřání, díkůvzdání atd. musí zaplacena býti předem hned při objednání.

Adresujte: "PŘÍTEL LIDU
Wilber, Neb.

TELEFON F 15.

Wilber, Neb., 29. srpna 1901.

Tímto číslem nastupuje "Přítel Lidu" XI. ročník.

Ženské Boučkovy vyplatily red. Rudiše, za to ale zaplatily asi půl druhé stovky a možno, že budou platit ještě až se budou obývat. Na každý pád se takové vyplácení nevyplácí.

Sděluje se, že lord Kitchener je nemocen a že se vrátí do Anglie. Ono není také divu, neboť toho, co lord Kitchener v Transvaalu zažil, roznemohl by se každý již dávno.

Nic nenaříkejte na malou úrodu kukuřice. Dostanete za ní ve skutečnosti přece více, než za bolševické vlády Clevelandovy, v těchto dobách bankovních konspirace, polékáren atd., ačkoliv tenkrát pršelo a byla dost hojná úroda.

Senátor Vest, jak některé časopisy oznamují, vyjádřil se, že povšechnou a svrchovanou otázkou při budoucí presidentské volbě bude daň z příjmu. Ví sen. Vest, že otázku tuto učinili populisté již dávno tou nejdůležitější a že nejvyšší soud prohlásil zákon onen za neústavní? Co pak sen. Vest chce s tím počít?

První Národní banka v Austin, udělala onehdy bankrot na $200.000 My máme prý zde ten nejlepší bankovní system, národní banky podporovány a kontrolovány jsou vládou a tu nám nemůže jíti do hlavy, kterak může taková banka udělati tak velký bankrot.

Po dobu panujících veder, museli v Buffalo koně opatřeni býti slaměnými klobouky proti žárlivým paprskům slunečním. Tak ustanovila to městská rada, která zároveň odepřela povoliti policistům nosení na hlavách místo těžkých kožených lehké slaměné helmice. Patrně má u tamních otců města větší cenu koby la než policajt.

Na jihu pokračují dále s upalováním černochů, leč čím více těchto auto dafé se pořádá, tím více pácháno jest násilností na ženách a dívkách, nebo jeden zločin rodí druhý. Lynčování od jakživa bylo násilím proti zákonům, jest to čin a skutek nedůstojný civilisovaného lidu a proto nemůže míti rozhodně žádného morálního vlivu na čtenáchy. Kdyby každý takový zločinec odeszlán byl do rokou spravedlnosti k zákonitému potrestání, mělo by to mnohem více dobrého vlivu, než hojiti barbarství barbarstvím.

V Clevelandě zemřela pí. Kateřina Krokr-Rosenbaumová a tělesné její pozůstatky byly spáleny v tamním krematoriu. Zesnulá paní byla uvědomělou češkou a z přesvědčení svobodomyslnou. Nad rakví řečnil p. H. L. Rudiš a když rakev byla dopravována k výhni, zazněla z varhan česká národní hymna "Kde domov můj." Stalo se tak na přání zesnulé, jejíž podoba a ušlechtilá povaha žije tu dále ve dvojici zdárných a uvědomělých synů. Paní Rosenbaumová pocházela z Nové Huti u Berouna.

Některé zprávy dí, že duševní stav presidenta Krugera vzbuzuje obavy. Kruger jest stár a stálým dušeznim napjetím mohla by velmi snadno býti porouchána jeho ústroj. Leč kdyby se tak stalo, zbude Krugerovi ještě přece více rozumu, než ho mají celý lord Chamberlain, Cecyl Rhodes a jim podobní pirati. Zodpovědnost za válku v jižní Africe repadá na Krugera, nýbrž na anglické jingy, jenž zločinem tím obtěžkali své duše. Vyssávati a ochuzovati lid doma, páliti, vraždit, oranicovati Transvaal a Oranžsko a barbarsky zaštapávati do bláta všechnu lidskost a civilisaci, k tomu příliš mnoho rozumu zapotřebí není. To dovedl Jesse James a jeho banda také.

Wilber bylo opět vyznamenáno, nebo třetím českým konsulem do Evropy je Wilberský Čech p. J. Langer Tím se nemůže ovšem pochlubiti ani Chicago, ani Cleveland, ani New York, ani St. Louis, ani Milwaukee, ani Omaha atd. Některé časopisy pozastavují se nad tím, že je Langer český Israelita. Langer je s právě takým židem, jako jsou ku př. pp Zirůbek, Šnajdr, Neužil, Holeček, Matějka atd. katolíci Langer je ryzí svobodář, náleží k čeledním spolkům, v rodině jeho pouze česky se mluví a hoch jeho zná lépe českou řeč než sta dítek těch, jež poukazují naň, že je žid. Není to žádný český Ajryš, jenž by styděl se za svou řeč a otce. Ostatně může li být žid v Olomouci katolickým arcibiskupem, proč by nemohl býti v Solingenu konsulem.

Generální návladní Knox prohlásil, že mu není pranícího známo o železářském trustu a že není jeho povinností vykopávati pro někoho jiného nějaké argumenty pro to. — Zcela důsledně. Knox byl zástupcem trustů dříve než by ustanoven generálním návladním a proto vi o čem mluví, Zle prospěje trustům mnohem více, než jako soukromý advokát. Koho pak by také mohlo napadnout chtít pohnout takového trustového pochopa, aby proti trustům zakročil Předchůdce jeho Griggs, vzdávaje se úřadu onoho, prohlásil veřejně, že zastupovati trusty vynese mu více, než býti generálním návladním. Ale Knox praví, že žádných trustů nezná a že pro americkou proti trustovní ligu, která ho chce donutit k zakročení proti trustům, žádné důkazy obstarávati povinnen není. Liberální časopisy republikánské, ano i "Pokrok Západu" přiznávají, že liga jest v úplném právu a krok tento v dosahu její působnosti.

Lynčování se vzmahá.

Na severu i jihu vzmáhá se lynčování, jejž jinak též zovou "soudem lidu" a soudy tytá konají se způsobem nejhrozučjším, jaký zaznamenává historie za dob římského zbabělého tyrana Nerona a v pochmurném středověku za dob španělské inkvisice, kardinála Richelieu, vévody Alby atd.

Kdyby denní časopisy americké jednohlasně, jednosvorně a radikálně proti tomuto barbarství povstaly, musel by tomu záhy učiněn býti konec. Leč na místo toho věnuje se redakční část listu frivolním diskusím a příšerná poprava popíše se napínavě a do detailů, beze slova zaslouženého odsouzení.

Každý dozná, že by veřejní mínění proti této praktice záhy muselo býti získáno a to na prospěch lidskosti a civilisace. Leč americký většinou podružní tisk neuznává toto společenské zlo za tak velké, aby mu věnoval nějakou pozornost. Pokud nám známo, tedy pouze jediný časopis a sice "Buffalo Times" pronesl rozhodný protest proti tomuto barbarství a píše:

"Pohlížejíce na ony, na jihu přítomně se odehrávající tragedie, zdá se, že není tam již ani jediného člověka, který by se proti tomuto příšernému zvyku ozva, Ďábelství to to omlouvá se přežilou frází že by zločinec uniknul zaslouženém trestu.

Taková omluva nedostačí k omluvení činu, jaký spáchán byl v Carrollton, Miss., nebo ve Smithville, Tenn., nebo Leeds, Ala. Všechny zde spáchané ukrutnosti nebyly nic jiného, než ukojení těch nejhorších lidských choutek a zběsilých vášní. Lůza chtěla vraždit a provedla to nevšímajíc si pranic slabého odporu úřadů. A pro to nestává žádných omluv.

V Carrolton spáchány byly tři vraždy; dvě na bezbranných ženštinách. Komise, v jejímž čele nacházel se distriktní návladní, zavolali v příčině té důkladné vyšetřování a po dlouhých tahanicích jsou tři zatčení účastníci propuštěni na svobodu, poněvadž prý se jim nemohlo dokázati nic jiného, než že o spáchaném zločinu věděli. Všechny tři popravené osoby byli lidé úplně nevinní — avšak což na tom záleží! Byli to negři a to bělochům úplně postačilo, aby je ukrutným způsobem zavraždili.

Ve Smithsville byl obviněný dělníkem soudem a nalézal se před soudem, jsa obviněn pro znásilnění ženy. Ačkoliv věřilo se, že zločinec bude odsouzen a potrestán, nemohla se lůza dočkat a jelikož bylo pro ni vše zlhoubavým, vrazila do soudníce a "zatraceného nigra" vyvlekla ven a pověsila. Krvelačnost lidu byla ovšem ukojena, leč je to spravedlnost? Všechny prosby jeho o spravedlnost zanikaly ve vřavě bílých divochů. Černoch byl zavražděn, kdežto šerif, jeho pomocník, konstabl a otec odsouzence byli ve vřavě zastřeleni.

A mezi tím, co toto odehrávalo se v Tenne see, nechala si Alabama na tom záležeti, aby neostala pozadu. Starý černoch, na pouhé podezření, že zabil nějakého bílého darebáka u Leeds, byl pověšen na strom a tělo jeho provrtáno kulemi jako síto. Mrtvola jeho ponechána pak vranám na pospas.

Žádná sebe menší omluva pro pět těchto zločinů nemůže býti učiněna. Ve všech případech nalézaly se obžalovaní v rukou spravedlnosti, od níž měli býti potrestáni.

Lynčováním hanobí se dobré jméno Spoj. Států a jest věru na čase, aby hrozná tato praktice byla zastavena.

Běda tomu, od něhož pohoršení pochází.

Na stolci nejbohatšího arcibiskupství v Rakousku — v staroslavné Olomúci — sedávali ode dávna přísní, tvrdí a necitelní klerikálové. Jeden z nich dokonce střílel na babky sbírající chrastí v lese jako na dravou zvěř. Činil tak jednak z dlouhé chvíle, nabaživ se všech radovánek a kratochvílí, že se mu stal život smrtelnou nudou, ba přímo hnusem....

I slitoval se všemohoucí nad ubohým lidem úpícím pod zlatoskvoucí křivou berlou. Povolav tvrdého sluhu svého k sobě, způsobil, že byl dosazen jako jeho nástupce člen vyvoleného národa, aby jím ztrestal zpupnost klerikálů a uvedl je ad absurdum.

Vydařilo se to znamenitě. První semitský arcibiskup v Rakousku předčil všechny naděje v něj kladené. Na místě nauk křesťanských rozvíjí všechny vlohy, jimiž pokolení Judovo je stíženo. Miluje nádheru pompésní a penize, je nepřístupným a bezohledně tvrdým.

Pan Cohn ukázal, že přes to, že předkové jeho nebyli ani loupeživými rytíři ani ohebnými a poslušnými dvořeniny, že předčí i toho nejdomýšlivějšího z nich. Nechal vytáhnout ze staré kolny parádní vůz, velikým nákladem jej dal pozlatit, připřáhnout před něj šestero koní a tak opatřen rozejel se po světě, rozvíjeje všude orientálskou nádheru Jede li po železnici, musí být pro něj připraven zvláštní salonní vůz a cesta z čekárny při odjezdu jakož i při příjezdu pokryta drahocennými koberci, aby i zřízenci železniční trnuli hrůzou před jeho bohatstvím a mocí. Ceremoniel se musí všude přísně dodržovat, mnohem přísněji než za jeho předchůdců, aby takto smazal přílišné patrné stopy svého původu pro arcibiskupa svaté církve římské nanejvýš podezřelého. Shledav, že v Kroměříži lid nemá žádoucí úcty před Cohny, ani tehdy, když jezdil se šesterým spřežením, nechal za trest zavřít arcibiskupský park, jenž až dosud býval vždycky obecně přístupným. Lid poznal jeho moc a hrůzu.

Na rolníkovi Dubjakovi demonstroval svou tvrdost, připraviv jej nákladným soudem o kus palouku na mizinu. Na lidu dělném zkouší svou necitelnost mzdami krvavě nízkými. Využitkuje bídu lidu za nehostinné doby zimní — platí jim i pět krejcarů denní mzdy. I ku služebníkům, vyjímaje svou pokojskou, chová se stejně tvrdě. Proti dřívějšímu zvyku svých předchůdců propouští staré služebníky své bez pense. Tak propustil dlouholetého sluhu svého Františka Spáčila bez pense, čímž tento upadl i se svou rodinou v bídu.

I vůči svým spolupracovníkům na vinici páně vystupuje tvrdě a bezohledně, vtloukaje jim přímo násilně do nechápavých hlav úctu před Cohny.

Jedli ve špatné míře, trestá své bratry v Kristu i při hostinách visitačních. Poroučí si, jaká jídla mají mu hostitelé předkládat. Někdy zase sotva že zasedne ke stolu, povstává záhy, a příkladu jeho musejí následovati i drazí a opouštěti hladový hostinu, ačkoliv jindy zase rád si zahoduje, třeba ostatní spolustolovníci o to nestáli. Proti vrtochům jeho není odvolání....

Všechno se proti němu bouří. Do jedné obce na Olomoucku zavítal před visitací ceremonář pana Cohna. Vyřizoval co a jak všechno má býti k uvítání velmožného pána připraveno. Děkan vyslechnuv klidně posla svého představeného, otázal se: "No a více si nepřejete?" Na odpověď: "Prozatím ne!" dodal rázně: "A kdo to všechno zaplatí?" — — —

Pražský orgán klerikální pokrytecky na to vzlych: "Tak se slavná kdysi pohostinnost slovanská provádí potomky našich předků."

Vzpoura proti panu Cohnovi letí celým krajem dále. Obce na Šumbersku — české i německé — odmítly úřední jeho uvítání. Ve Šarnově vzbudily přípravy k oslavám arcibiskupa mezi oběma stranami v obci, klerikální i protiklerikální, podrážděnou náladu. Došlo tak daleko, že večer před příjezdem pána Cohnovým skácena byla slavnostní brána, jemu postavená. V obci rozkřiklo se, že brána leží a následoval sběh lidu na silnici okresní, kdež brána ležela. Došlo ke srážce mezi přívrženci a odpůrci oslav arcibiskupových i lomozné hádky a nadávky dostoupily vrcholu, když měla býti brána, ležící na obecním pozemku, z rozkazu starostova odvezena na obecní dům. U povozu k účelu tomu vyslaného došlo ke rvačce, jeden z klerikálních vůdců zpolíčkoval vozku a pohoršení vzrůstalo vůči lidě i tak povážlivě, že obecní výbor se starostou v čele viděli nutnost zakročiti, což se po mnohých prudkých výjevech podařilo teprve k 10. hodině večerní. Druhého dne dopadlo uvítání velice chladně, obecní výbor odepřel účastenství a k zachování veřejného pokoje byla povolána silná asistence četnická.

Potud historie.

* * *

A nyní morálka: Může-liž býti lepšího agitátora protiklerikálního, než jakým je tento olomoucký pan Cohn? Za asistence četníků koná s orientálskou nádherou své apoštolské poslání a utvrzuje v lidu křesťanskou lásku, skromnost a pokoru!

Ještě několik takových Cohnů a klerikálové sami utlukou klerikalism mnohem důkladněji, než vůči eni jeho odpůrcové dohromady. Patrně jsou k tomu předurčeni, neboť stojí v písmě psáno: Ani vlas s hlavy nesejde bez vůle všemohoucího. Amen. *Pražské "Právo Lidu"*

Dopisy.

Pleasant Hill, Neb., Ct. red, Přítele Lidu. Zle v tom našem Salinském Chicagu, jak tomu někteří nadávají, stala se událost veliká velmi. Laskavý čtenáři a spanilá čtenářko, mějte trpělivost a nelekejte se toho. Ono to tak zle není a za pláč to nestojí. Žádný se tu nezabil, ani se žádná rvačka v Pleasant Hill nedála. My se zde občas tu nebo tam s jdem a tak po starečesku se pobavíme, tak jak umíme a můžeme a pak v pokoji a tichosti se pěkně domů ubíráme.

Čtenář odpustí, že stále napínám jeho zvědavost, ale já už to mám tak ve zvyku. Není to nic tak přeukrutného, ani se tu na Turkey Creeku žádní ševci na dubě nevylíhli, ale před časem vyrostla nám tu jakás Oliva, poznamenaná čís. 18 která tu mnoho kluku natrpila, muziku vystrojila a mnohé srdce ranila, když ho které muzice nepozvala.

A ta samá Oliva — Dřevařky Světa — už je po ní veta. Asi po půl třetím roce věku svého jako větev od stromu odpadla a dne 18. srpna s tělem i duší k Západní Česko-Bratrské Jednotě putovala.

Co nejdříve zvíme o tom ještě více, leč prozatím jisto je, že členkyně jsou spokojeny a že spolek bude zdárně prospívati. Jsme Čeči ové a proto máme podporovati a držeti se českých našich spolků. Ponze Záp. Jednota a Novověcí Dřevorubci se zde udrží a žádný jiný spolek.

Bylo mne tak trochu té Olivy líto, že tak mladounká zanikla a proto jsem ji u Čihalů zapěl po novosedsku "Miserere", že Oliva k Západní Jednotě již se bere-re-re, což může dosvědčiti pí. Korbelová z Wilber, u Čihalů závětřovou meškající.

Drazí krajané! "Přítele Lidu" čtěte, Wilberské pivo pište a tak vždy veselí a zdrávi buďte

Na zdar! Franta Pícha.

Překvapil redaktora Red. S. A. Brown z Bennetsville, S. C. byl jednou velice překvapen a píše: "Moje žena, trpíc po dlouhou dobu nezáživností, byla valně sešlá. Neměla v těle žádnou vláda a sílu z trpěla velice s želúdkem, až konečně počala užívat Electric Bitters, jež jí ihned pomohla a než využívala čtyři láhve byla úplně zdráva. Je to znamenitá stolíka a laxativní prostředek, jakož i ochranec jater. Pro nezáživnost a choroby želúdku vůbec nemá sobě rovného. Pouze 50c. láhev v lékárně Bitově.

Kodol Dyspepsia Cure
Digests what you eat.

Hračka grafofon.

Do trhu uveden byl grafofon, na nějž mohou dítky hráti, aniž by jej rozlámaly. Nic nemůže lépe potěšiti dítky, než tato hračka. Jest to také ta nejkrásnější a nejušlechtilejší hračka, jaká kdy byla vynalezena. Dítky slyšejí bykati husu, zpívati ptactvo, hudbu, dětský zpěv, hru hochů atd Celá operace spočívá v otočení kolečka. Zde není mechanism, který by se porušil, žádná péra a nic podobného.

Dětský tento grafofon má jasný, čistý hlas a válečků jest pět ke každému strojku. Jiné válečky s jinými selekcemi obdržeti lze velmi snadno.

Jest to ta nejkrásnější reprodukce. Má na místě cylindru tak zvaný "disk" a poskytuje dítkám tu nejlepší zábavu i poučení. Pošlete $1.50 na Columbia Graphophone Co., 88 Wabash Ave., Chicago, Ill., a grafofon bude vám poslán vyplacen.

Kdo jedete na západ.

Slyšeli jste o nízkých cenách do Utah a Colorado po dráze Burlingtonské? Jsou to tentokráte ceny ty nejnižší, tak že to nestojí nic více, než ostati doma. Ceny tyto potrvají přes celé léto a sice od června až do poloviny září. Místní jednatel—aneb přejete-li si psáti na generálního jednatele J. Francis, Omaha, Neb., podají vám informace a zda přiložíte 6c. v poštovních známkách, bude vám poslána skvostně illustrovaná kniha o 72 stránkách, v níž taktéž naleznete velmi užitečné informace.

Kdo?

chcete prodati nebo koupiti farmu nebo majetek v městě přihlaste se u mne. Peníze na pozemky půjčím vám tak levně, jako kterýkliv jiný jednatel. Za brzké a správné vyřízení všech záležitostí v mém oboru vždy ručím.

JOHN F. ŠPÍRK.

DR. JOSEF ČERNÝ

český lékař

zahájil svou praksi zde a ordinuje v lékárně Brt & Dvořákově. Office nad obchodem p. Červeného.

FRANK W. BARTOŠ

český právník

Oznamuje, že otevřel svou právnickou kancelář nad obchodem pana Červeného a krajanům vždy správně a poctivě ve všech případnostech posloužen.

Na skladě mají:

Píček & Anderle a Jos. M. Korbel.

Cesta spojená s působivostí tohoto mohutný celek. Severův Balsám pro plíce jest toho nejlepším důkazem; vyléčí každý kašel, nastuzení, chřipku a všechny choroby plic rychle a trvale.

Dra Petra Hoboko

posiluje ledviny, čistí krev, sesiluje nervy a přivádí do pořádku játra.

Prodává se pouze zvláštními jednateli. Nemůžete-li je dostati v sousedství, prosím pište o bedničku na zkoušku na:

DR. PETER FAHRNEY,
112-114 So. Hoyne Ave., - - CHICAGO, ILL.

Severovy Léky.

SEVERŮV ŽIVOTNÍ BALSÁM
vždy vyléčí
Zácpu, Nechuť k jídlu, Bolesti hlavy, Závrať, Nadýmaní, Slabosť, Větry.
75ct.

SEVEROVA MAST'
PROTI SVRABU A VYRAŽENINÁM
Jest výtečná proti všem vyrážkám na těle.
50 ct. poštou 58ct.

Severův Krvečistitel
Sílí tělo, Čistí krev, Hojí vředy, Zahání záduměivosť.
$1.00.

Severova Mast'
Na rány a boláky
hojí otevřené rány, vředy, spáleniny, atd.
25 ct. poštou 28ct.

Na prodej ve všech lékárnách a obchodech s léky.

SEVERŮV BALSÁM Pro PLÍCE
Vyléčí Kašel, Chřipku, Nastuzení, Chrapot, Zánět průdušek.
25 a 50 ct.

Severův Regulátor ženských nemocí
Vyléčí rychle ženy a dívky trpící nějakou nepravidelností.
Léčte se v čas.
$1.00.

Severův Nervoton
Léčí vysílení, Třesení, Nespavosť, Nervósnosť.
$1.00.
Odporučuje se dámám po porodu.

Za 1 den
Každé nastuzení vyženou
Severovy Tabletky
proti nastuzeninám.
25 ct., poštou 27ct.

Severovy Pilulky pro játra
upraví Zažívání, Stolici, Chuť k jídlu.
25ct., poštou 27ct.

Pošlete popis nemoci a $3.- na zvláštní léky.

W. F. SEVERA
CEDAR RAPIDS, IOWA.

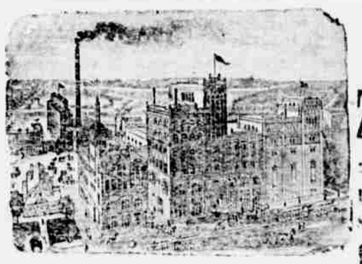

První cenou Zlatou medalii

na výstavě Transmississipské poctěné

PIVO

THE STORZ BREWERY COMPANY,

Nejmodernější pivovar na celém západě, opatřen všemi nejnovějšími pivovarnickými stroji. Artézská, 800 stop hluboká studně, hází půl milionu galonů vody denně. Voda tato jest čistá, prosta všech škodlivých mikrobů proto jest pivo tím nejzdravějším pivem v Americe a co takové bylo vyznamenáno státním národohospodářským výborem zvláštním diplomem ze dne 12. září 1896 a pak zlatou medalií.

Roční výroba 200.000 sudů

Následovní druhy piva se vyrábí:

PIVO V LAHVÍCH
Blue Ribon, Elite, Export, Vienna Export, Family Export.

PIVO V SOUDKÁCH
Export, Standard Lager, Mnichovské Hofbrau

Vesměs piva znamenitá a oblíbena

Pivo naše, které dopravuje se ve vlastních našich refrigratorech mají na skladě a čepují: M. Korbel a Sušek a Plaček.

Byli jste již někdy?

V nábytkovém obchodě

J. F. RADEMACHRA

V CRETE, NEB.

Železné postele ve všech možných barvách.
Nejlevnější a osvědčené místo k nakupování nábytku k veselkám a pro nová domácí zařízení.
Největší výběr rakví.

Pohřby vypravují se levně a věnuje se jim všechna možná pozornost. Nejlepší pohřebnický ústav v okresu.

J. F. RADEMACHER, Crete, Neb.